

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egész évre 6 frt.
Fél évre 3 frt.
Negyed évre 1 frt 50 kr.
Egyes szám ára: 15 krajczár.

Előfizetési csempén a kiadóhivatalnál lehet
B-Gyurmaton.

Előfizetési pénzek, reklamációk és hírdetések a kiadóhoz intézendők.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HÍRADÓ.

Politikai, társadalmi s közgazdászati hetilap.

A lap szellemi részére a a nyilatkozat
vonatkozó minden közlemények a szer-
kesztőhöz küldendők.

Hirdetések díja: 60 krajczár petitor
5 kr. — Nagyobb és többesori hírdet-
ések jutányosan csökkenthetők.
Bélyeg minden beiktatásnál 30 kr.

Külöttár garmond sora 20 kr.

Pünkösdre.

Midőn az isteni Mester elfogatását, megfeszítettetését, — halálát vérvérző szívvel szemléltek a tanítványok és a néptől való félelem miatt elrejtőztek, a feltámadott Mester eloszlátá főlelmüket egy időre; egy kevés időre csak, mert annak eltávózása után a földről, újra visszatért keblükbe a remegés érzete, némileg nyugtva megnyugtató reményt szivüknek a Vigasztalóról tett ígért, mely ígértnékné valóságát epedő lélekkel napokon át várták.

A Vigasztaló — a ker. hit tanítása nyomán — a harmadik isteni személy a Szentlélek, valóban betöltő szívüket; feloldozta a főlelem rablánczait, új világosság tárul fel a tanítványok előtt, élénken tűnik fel a Mester által hangoztatott tanok igazsága, nyíltan remegés nélkül, bátran, minden veszéllyel szembe szállva hirdetik: hogy a megfeszített tanító valóban; Isten!

Igy szólnak a sz. történetnek igaz szavai.

Indulj tehát te szegény halálcsoapat a háborgó világ elé, hirdesd azt, mit még ez nem ismer; ha pedig ismeri fogja, gyűlöli, mert tévesen ellenségének tartja. Te elindultál, pedig tudtad jól, hogy tanításodnak áldozata leszel! Údvözölve légy te kisked csapat, a mai napon áld téged sok millió ajk, mert megtartottad az emberiséget, hogy miképen kell hűsiesen sikra szállani a valódi igazság mellett, ha az arról meggyőződött lélek, annak elnyomatását sajnó kebelével tapasztalja.

Bátorság, önfeláldozás dicső erőnei, most tündök fel, valódi szépségeitekben! A pogányok szinte gyakorolták, de csak oly ügy érdekében, mely általánosan tetteit serkenté, buzdította a hős kebleket, most azonban oly igazságért keletett horezolni és végre meghalni, mely igazság csak pirkadó hajnal és csak később leszén hívatta nagyokat eszközölni: a valódi fényt terjesztom. E két erőny vértengert fakasztott a vértanúk sebeitől, a gyengye keresztet eladorni látszott és eltemetni örökre hullámaival

a merész apostoloikat. Ez nem történt. A vész tenger hatalmas földje lett a keresztény életnek, a pogány hit eltörpült az apostoli hit szépsége mellett, dacára annak, hogy még ma is sokkal nagyobb számmal, elnyeléssel fenyegeti ezt. Ki tudja meddig lesz a különböző arány? Mikor jő el az egy akol és egy pásztor, boldogító élete? Akár mikor jön, a világnak csak akkor lesz valódi boldog élete.

A mostani ezíra műveltség, mely sok — mindenféle, a népeket nem illető dolgokkal kedveskedik, nem hogy kedély-nyugodtságot eszközölne, sőt a tapasztalat nyomán, csak arra való, hogy a szenvedélyeket igassa. A pénz és gyönyör igáját óvatosan rakja a kelepcebe kerültre, hogy csak később a kiábrándulás súlyos perzeiben, vallják be szégyenérzettel annak súlyos és kárhazatos voltát. Igaz, hogy a szavak elhangzanak, a példák vonzanak; de ma nap, még a példákban sem okul az ember. A csábinger kecséget, kevés lóvén a bátor szellem, elnémul ajázan és szava is — a gyáva ember, egyszer csak rabja nyugtalan szívének és a bútnak, melynek szomorú következményét kevéssel az előtt élénken tapasztalta más embertársa végzetes sorában. Gyöngye nádként hajol meg az inger fuvaltatára, önmagát nem képes valamit feláldozni, miképen fog lelkesülni egy közös szent ügyért? Kislelkűség, gyávasság, fásult kebel nagy tettekre képes soha sem lesz. Csak egyre képes: rálőni a kétségbeesés tövis avarjára, hol nem fakad a boldog remény tavasza.

Válogassuk meg a műveltség eszközeit, ne legyünk törpe hiu bábok, vezetettve az álmitelenség kóros gépezete által; vizsgáljuk meg a valódi műveltség szellem közel fogható jó eredményeit és hajoljunk meg: a jobb előtt!

A hit, mely a mai napon végleg elnyerte isteni persőségét, ez az, mely hirdette lett a világnak, mint olyan, melyből erőnykoszort alkothat. Válogassunk erőnyvirágokat, különösen a bátorság, önfeláldozás, valódi jellem erőnyeit — ezek biztosítanak az édes és eredmény-

dus gyümölcsök biztos voltáról. Minden érény — Kölcseyként — önmádozattal jár. Csak erőnyes művel kebel, képesit magasztos tettek. Távol legyen az elpuhultság tőlünk, küzdjünk olyanokért, melyek az emberi hivatást leginkább megközelítik. G. M.

Vasut ügy.

Az ipolyis gő-gyarmati vasut érdekében hozott vármegyei határozatot van alkalmunk egész teljességben közölni. — A lejjebb 3 pontban előadott kedvezmények, valamint Hontvármegye kedvezményei és mindkét megye részéről biztosított 70,000 frt subventió — után nem marad egyéb hátra, mint hogy a vasutüzemeltetéshez fogjon a nyomjelzési munkálathoz, s azok alapján a végleges kormány engedélyt szerezze meg.

A nógrádi érdekeltség által fizetendő 49,000 frt subventióba bele van számítva a szecsenyiek által felajánlott összeg is. A szecsenyiek azonban az általuk felajánlott összegeket csak jegyzőkönyvileg jegyezték elő — s annak realizálása mindekkoráig elmaradt. — Felkérjük tehát a szecsenyi vidéki érdekeltséget, hogy a felajánlott összegekről kötelezőket állítsanak ki, s azt Gr. Zichy Nándor urhoz, sürgősen küldjék meg; nehogy emiatt az ügy hátrányt szenvedjen.

Nógrádvármegye vasuti határozata szövege szerint a következő:

Tekintve ezen vasutvonalnak mezőgazdaságunk, iparunk és kereskedelmünknek jelentőségét és előnyös kihatását fontosságára, a mennyiben a szab. osztr. magyar vasutüzemeltetés a vízszabályozások tekintetéből biztosítja a vármegyét, hogy a vasutvonalat lehetőleg oly irányban fogja vezetni, miszerint vízszabályozásokat és vízátvezetéseket szükségessé ne váljanak s az ezek folytán az egyes érdekeltek birtokosok által támasztható minden magán jellegű igények kielégítését a társulat magára vállalja; amennyiben továbbá a vasutvonal ezen határozat jogerőre való után két évvel, a forgalomnak tényleg átalátit, kinyilatkoztatja Nógrádvármegye közönség: miszerint:

1. Kötelezi magát tőle kielégítő módon a szab. dalmazott osztr. magyar államvasutüzemeltetésnek befolyásának erejével támogatni és hogy a tervezett ipolyis gő-gyarmati vasutvonal létesítésénél a föld és épületek kizárólagos, jogosulatlan és túlsó kártérítési igények ellene ne érvényesüljenek.

2. Kötelezettséget vállal a vármegye közönsége, hogy Nógrádvármegye területén a vasutállomások és megállóhelyekhez vezető utakat kiépíti úgy azonban

TÁRCZA.

A merengő.

Némán, merengve áll a lányka,
Előtte via, fölötté az terül;
A tenger habja sírva, zúgva,
Az ég szeliden rabornia
Ölelkeznek kora-koról.

Könyv csúg a lányka szemébe,
Sohajta néz, sokogva esdekel:
"Egnek harmas letengeté . . .
Vestrel ötlet óra, véde
Mindemható szent kezdél."

Az eső azó kibával ajkán,
Fájón sokogva hullanak könnyei;
Kisirt könnyű tenger habján,
Sohajta a szél lengé szorán
Szállnak, és hó reményei.

Haja kibontva leng a légbe,
Zúgój keblén szive fájón dobog.
Ajkán a kevesen sa hja égve,
Utána vágy a messzeségbe;
Hol az árborok-részlet lobog.

És hogyha egy-egy hullám loccsan
A szikla parthoz távolról jövet,
Avagy egy kis halacska csobban,
A nap sugára hogyha lobban
Kérdi: "Valljon ó hol jöhet?"

"Avagy jón . . . ha messze távol
A búz elemmel küz, a hujába víz,
Segélyre hogyha váru ott hol,
Minden segély csak messze távol,
N remény vestre dobog a szív."

S még egy sohaj a messzeségbe,
Hol a kedves érzet, kúrdra jár;
Még egy fohász a magas égbe,
A hol a szív bugán ha kére,
Reményt és enyhülést talál.

Ötlet.

Néhány óra Csabrágon.

Folyó hó 18-an a déliótti órákban egy 12 férfi

és 10 ifjúból álló csapat tapossa a sáros utat Szeleny felé, utánuk meg két szeker döcög az előtte való nap jól megázott talajon.

Volt is bámulója a kis csapatnak elég: itt két üveg áras töl újjan találgatja: "surak nem surak", amott néhány földmives fejtegeti: hova is mennek ezek a komógiások; tovább egykét anyókat, kik közül a legbátrabb úgy látszik a faluszája tisztességel meg is szölli a csapat egyik tagját, hogy: "hová is mennek és minek is mennek?" a szekerekből kiálló és legkevesebb búgóknek látszó sokkák, eléggé meggyőzik az adott feleletek igaz voltáról.

A tapasztaltak felett elmélkedve, majd eszméket cserélve cizamog, no mert a sárral elpettegizőpökben nem is lehetett máskép, de jó kedvvel, levén mind tornászok, be a kis csapat Krausz Soma, Vilma kedves költőnknek ferje vendég szerető (szelényi) házához.

Hol az elköltött pompás villás reggeli után vajjon kine gondolt volna egy kis tüstölőre is, kivált ha kedves költőnknek a következő versével, mely ugyan szíves házi gardának szól, találkoztunk.

"Ha nézed a gyuradót pipafutót
Ne néld azt soha bano, kunyuzót,
Ne hasonlítson fátba ment tervekhez,
S ne legyen az meghusult remény."

Ne legyen az más pusztá élevezetél,
Mely csak azért csak néha kunyuzot,
A te szép édes mosolygú szemébe,
Mert arra ut, hogy más letehetél."

A vendég jognak jól megfelelt kis csapatunk Szelenyből mintegy más fél órai pihenő után vonult tovább a szelényi szőlők között fel a csali heggyeknek.

A szelényi heggy lejője oly menedékes, hogy programon kívül nekünk is az az nekik is a szekereket tolni kellett, mondunk nekik is, mert Nándor ur tékép szerint az utat jelölté, Jancsi s festői kép megörökítő-szerű kerestett alkalmas helyet, Armin válogat mondogatta hogy ily képet látott már valahol, t. i. Asbóth, Bozma és Hercegovinájában, Pista azon törté fejté, hogy az ő korban milyen székreken jártak erre, János pedig a találatban való kitarásra tisztogató a nemcsa compániát, míg Móricz türelem és kitarással erőse bibliai mondásokkal fűszerezte azt.

Végre felértünk a hegyre, borá a napfényben uszó B. Gyurmat és vidéke mintegy üdvözlőleg tekintett.

Alig kerestük magunkat a hegyen számba szedni, kitűnt, hogy János ki az erdei madarak harmonikus énekében a lélekemelőt kereste és Jancsi ki a fés ői esztijére érdemes vidékben gyönyörködött, utat tévesztett.

Szentül azon hízandjban voltunk, hogy legalább két nap óket nem látandj, midőn egy festői szép ruházott csali menyecske jön jelenteni, hogy két barátunk már Lőrincsek csali esperes vendégkeretű házában vár reánk.

Hogy jutottak oly hamar oda volt az általános kérdés? Ílát igen egyszerűen, az eltérődel után sora uram egy taligát rendelt, mi jóval előbb bevitte őket Csabrá.

A társaság elérve az egykor látványos hegyek aljában a ősi telepeken épült Csalt részben a fent említett esperes, részint Tindly érdemester házához állott.

Itt, hogy az esperes úr, több mind szellemes leányainak tudományos értekezését a vidék alakulásáról hallgassa, amott hogy Csabrág vadregényes vidékéről s a jelenlegi viszonyokról nyarjen információt.

Csalról Farkas Ferenc urad. erdész szíves hallgatolása mellett, néhány órai séta után elértek a gyönyörű fekvésű Csabrágot.

A magas heggyektől kerített s a littvány patak által átvezelt völgy váromjával bámulásba ejti a vándort, ki mintegy elbűvölten keresi az alkotót, ki egyszerre ily gyönyörű helyet varázolt elő, keremi a sziklák közt folyó patak mentén a Lorelet, feledve a farsadagot mit idáig érzett. feledt bóját, baját s mintegy géppé varázsolva meroven körüljár, hogy az emlékebe vésendő kép annál kidomborodottabb legyen.

A szemlélődés közben észre sem vevénk, hogy a plebánia előtt vagyunk, hol Valente s. plebános fogadott szívből jött üdvözlővel, majd néhányan feledve teljesen az új társadalmat a vároba rándultunk fel.

A vár egy bomlasz meredek sziklán épült hozzá egy több méter hosszú s széles egy sziklából álló teraszon oldalról nyugva két átvezet. A sziklalap kivevő bújást érdekl, egészen vízszintes és sima. Északi végénél egy sánc felé áll, a most felvont hidat helyet.

hogy ezen hosszáró utak összehozza egy kilométert túl ne haladjon és oly megjegyzéssel, hogy ezen utak föld bérletit költséget, valamint eseten szükségessé váló landó műtárgyak előállítását és fenntartását költségeit az építő vasutársulat viseli.

3. Az utátlárúknak a megfelelő szög alatt szűk ségrendő áthelyezését a vármegye magára vállalja; ellenben a közutaknak minden egyebb és így sofán bussban is történendő elfoglalása következtében felmerült áthelyezését, a vasutársulat saját költségén köteles eszközölni.

Ezen határozat közzétételét a hirdetői idő lejártával jóváhagyás végett két példányban a nagyméltóságú m. kir. belügyminiszter urhoz felterjesztetni rendeltetik, vármegye alispánja pedig felbatalmaztatik, hogy a fellebb jóváhagyás kinyerése után az ide vonatkozó intézkedéseket megtehesse.

Niről a szabadságot ostrom. m. vasutársulat igazgatója és Gróf Zichy Nándor érdekeltségi elnök átirat kapcsán értesítettek.

Néhány szó a közmunkaváltásról.

Azon sokféle adók közt, melyekkel az adófizető község bõven van elárasztva, egy sincs olyan, melynek jövedelmét hatása oly szorosan látható a kézzel fogható lenne, mint a cselserdõen felhasználott közmunkaváltás.

Hogy a vicinális közmunkaváltás néhány éven át nem volt cselserdõen felhasználva, a csak elfecseleltetett, az tagadhatatlan. Fízettük azt is a megyei közmunkaváltás fele arányában, de utak csinálására vagy csak javítására is többnyire semmi, vagy igen kevés fordítottat abból. Elengedett mint a kápor.

Azonban a tekintetben is lényegesen javulás állott be az 1883-ik éven alkotott megyei szabályrendelet következtében, mely ezen életbevágó fontos körügyet a közégi elöljárók kezéséből kivéve, az érdekelteknak kezésbe tette le, a csoportbéli községek által választott bizottság bízván a vicinális közmunkaszerõ és váltás felhasználását.

Nézz feladatunk van, legalább némely helyeken, ezen vicinális uti csoportbizottságok, mert az elöljáróság nagyon sokon vette és veszi, hogy a vicinális közmunkaváltás kezelése ki van véve az õ kezeikbõl a helyett, hogy községeik szerént támogatás a bizottság, õpse ellenkezõleg, minden kínálkozó alkalmat megragad a felhasználásra, hogy annak mûködését szabassa, törökésért elkötelezõ tegye, a bizottság arra van kárhoztatva, hogy örökös panaszait terhelje a községben is munkával túl terhelt alispán urat.

De tessék, munkálkodniuk kell, mert mint Harszár István a megyei gyûlésen nagyon helyesen mondta: „civilisatio a cultur élet nem is képzelhetõ jó utak a kõnyû közeledés nélkül.” A megyei utak úgy jó kezében van, az a lehetõség határai közt érõlõre elõre halad.

A vicinális utak úgy ellenben, legalább néhol, nagyon is ázsiai állapotban tesped. Bár exempla sunt odiosa, de a tárgy világosabbá tételére álljon itt egy konkrét adat a gyakorlati életbõl, mely jobban felidõti a tárgyat, mint bármily körömfönt elméleti okoskodás.

B-Gyarmatról délkeleti irányban nyúló völgy felsõ végén fekszik a Surány herencsényi vicinális uticsoport 7 km. hosszúságú, mintegy felszereltben mely fekvésû, süppedékes talajon húzódó utronalával. A vicinális uticsoport bizottsága a múlt 1896-ik év tavaszán mûködését megkezdvén, azt tette maga elõbb feladatul: nem fogdi drága mûutak készítésébe, mert arra a csoport munka és pénz ereje elegendõ, hanem olyan állapotha helyezni az utronalát minél gyorsabban, hogy a közeledés õszi és téli idõszakokban se akadjon fel. Ezen célját az elõbb torlódott sok és nehéz akadályok dacára is sikerült elérni annyiban, hogy a halál teretjén utronalából kizárásukról kezdve Surányig, mintegy 3 km. hosszúságban, sehol nem lévén szûkeg az utronal más helyre tételére, járhatóvá tette 260 folyó meter kõvesztet útjait épített s néhány helyen a kátyúk miatt járhatatlan aprób részeket nõhõl állandóan nõhõl idõigelenesen kijavították a azon állapotha bõzta, hogy Suránytól a halapi kocsinaraszó rubiconig terjedõ szakaszon is mindenkor el lehetett menni.

De már Surány és Herencsény közti utronal javítására nem tebelett semmit, mert ott az eddigi ut-

vonal egy részét egy kis patak vette birtokába s 30 40 év alatt annyira elrontotta, hogy azon vonalon többé bármely nagy költséggel is állandó jó utat építeni nem lehet. Tehát az utronal egy aránylag kis szakaszán az utágy más helyre tételére a kis patak medrének ahhoz alkalmazása lett szükségessé. A vic. uti bizottság által készített tervezetet a megyei küldöttség egõsen helyesnek találta, de a kis patakmeder módosítása miatt az 1895 évi XXIII. vízügyi törvény miatt a cselserdõkhez kellett felterjesztetni.

Ezen akadályok miatt az utronal kijavítása a múlt évrõl elmaradt, s mi lett a következzése?

Már több mint két éve annak, mióta ezen völgyben tömegesen esõk nem voltak, hóolvadás miatt se volt sok víz, mert a most elmult télen nagy hó volt ugyan, de az márciusban lassan olvadt el, s a mélyen ki ásradt talaj annak víztét egy elcsúszott, hogy az se okozott vízáradást. A múlt õszén az októberi kevés esõk nem okoztak nagy árat, november száraz volt. December elõl hetében volt egy kevés hó s utána 2-3 nap csendes esõzés, s az utronal mely fekvésû szakaszán mely és ragadós ár képzõdött. Jötték az éjjeli fagyok a sár teteje megfagyott, de a ezerket, loval nem bírta meg, s az ut terhes szerkezet, kocsiok számára járhatatlanná lett. Herencsény és Surány közt a fuvarozás december közepétõl fogva február közepéig lehetetlen lett. Mily nagy veszteség ez csak a mintegy 800 lakosú Herencsényre is. De ha jól számított, nemcsak herencsényiek károsodtak a miatt, hanem községvási tekinetben mások is igen sokan.

Herencsénynek, a bõzzá tartozó urasági birtokokkal együtt nagyszerelmû s termékeny határa van. Gabonacemû terményeinek kivül van még sok erdejé, hegyeiben sok és igen jó kõzecs. Ezeknek emporialis vonala B-Gyarmat felé van. Ezeknek, főleg a tûzelõ és kõzecsnek fuvarozására a legalkalmasabb idõ december, január, február a herencsényi névo elvezett felhasználatlanság. De ezen veszteség kibetett mindazokba. kik onnan gabonát, építési és tûzfát a közszent szállítottak volna. Kibetett a gyarmatiak névo is, mert fa és kõzecszerkezeteket máruonra kellett beszeresniük még pedig drágább áron, mert ha a roz utak miatt kevesebb jön pi cásra, min: a menyonyit a szûkeglet kívánna, az mindig d.águlat szokott magá után vonni.

Herencsényben, nem számítva az urasági igásu gatokat, a közutakoknak 42 kettõs, kiterjedben bármás igásu fogata van. Tegyük fel, hogy ezek mindegyike nem jár fuvarba, tehát csak 30-ra tegyük azok számát, kik fuvarozni szoktak. Tegyük fel, hogy b az ut járható lett volna, hetenként egyre mára két kettõ fuvart tett volna Gyarmatra a fentemvezett export cikkek egyik vagy másikával; 9 hét alatt 30 fogat után 540 fuvar maradt el. Egy egy fuvar 20 km. távolságról csak 1 fét 60 krral számítva 864 fét herencsényieknek el. Költségeik nagyrésze visszatért volna az állal, hogy szûkegletüket õk is Gyarmatról szorik be akár van fuvar, akár nincs fuvarkereset.

Er csak egy adat o'lyantól, melyen a fentemlitett kártékony kis patak víze annyira ki volt áradva, hogy csak a fenekek csorgozott egy kis bõkig érõ víz. Hát mikor õszén, tavaszán s néha nyáron is nagy záporok s napokig tartó esõzések vannak, milyen utak vannak ott, csak az tudja elképzelni, a ki egy-zer sáros idõben arra járt. A kiknek ott célpõlõgép kell szállítani, vagy a gabonakereskedõk, kiknek a megvett gabonaszállítására sürgõs, vagy akiknek ottan orvosi segélyre volna szûkeglet sürgõsen, de kitundó elszámolni azon számlán esetlegesen, melyben az ut járható vagy járhatatlansága kiszámítatlan fontosságú.

Egy nyomás érv van, melyet a közmunkaváltás ellen felhozni lehet, és ez az, hogy a mostani rend kivül nehéz gazdasági viszonyok között egy pár igavonó marha után 6 fét megyei, 3 fét vicinális közmunkaváltást fogtani nagyon terhes. Ez teljesen igaz. Azonban, legalább a vicinális uti közmunkaváltás névo van egy mód, melyen ezen bajok elejét vehni lehet. Ez az abban áll, a mit a Surány herencsényi vic. uticsoport bizottsága a múlt nyáron kielegítõ ki kerrel elõbb leplettett, i. e. pénz helyett elfogadott mûkát, utépítéshez szûkeglet követ, hidaiknak való fát megfelelõ értékben. A bizottság felszólította a lakosságot, hogy a kitõl telik, fizesse le az adósdónál vicinális uti tartozását készpénzzel, a kitõl nem telik, dolgozza le a vicinális uton, vagy bordon oda követ, ugys a surányi, de kitõlõsen a herencsényi határban,

még a közutakosok földjeiben is van hó elég, melyet könnyen kizsedhet, s a neki legalkalmasabb idõben oda szállíthat. Már most X nek van 6 fét megyei, 3 fét vic. községnek tartozása, hord az utba 1 és fél nap alatt egy sír követ. Irtóztosított vic. uti tartozását s az beiratik kis könyvébe a tartozási rovatra. Hord még 2 sír követ, kap az utféligyõlõl érte 6 fét, melylyel községnek tartozását irtóztosított. Haasoklói történet a gyalog vagy kizsáparzásokkal is. És csak ezen gyakorlati eljárások közzétételét azon eredmény, melyet a múlt nyáron elérni sikerült. Ezen azonban szûkeglet két dolog, egyik az, hogy természetben idõlgozandó napozás ne legyen, hanem pénzértékben legyen kivelve mindenkire egy mint a megyei, csak-hogy annak fele arányában. Másik pedig az kell hozzá, hogy a bizottság ne kímélje a munkát a fáradságot a mindenre kiterjedõ ügyelmes felügyelését és pontos naplók vezetését, mint szinte az egyes egyénekkel idõnként megjelendõ megismerésért, hogy belássa mindenki, miszerint munkája vagy adománya nem mennyi kárba s míg egyfõl az 6 állala is használandó ut jobbátételhez járul, más felõl tartozásától menekül, s: még korebbet is azon felõl.

Minden községben vannak olyanok is, kik sem pénzszétessel, sem munkával, sem anyaggal nem akar-nak hosszárulni a közutak csinálásához, ezek ellen községvezetõknek volna szûkeglet, az nagyon természet-szeres.

Tanügy.

Engedje meg, hogy a népnevelés érdekében oly sokszor tapasztalt jó indulatát e néhány sorokkal is becses lapjában igénybe vehetem, a midõn is kérem alább soroltakat közzéni szíveskedjék:

Mára Verébly községben hol a népnevelés a köz-zel multban nem a legjobb lábón állott s ugyan ezen lap 1895 évi számaiban annak kifejezés is adatott, most azonban örvendek és dicsekedni melõl fordulni állott be.

Mert a f. évi május hó 22-én megtartott szûrvisza fényesen igazolta azt, hogy egy szorgalmat kifejtõ tanító mire képes, a midõn is nemcsak a szûk leiki megnyugtatóra, de az iskolaszék teljes megelégedésére szolgált azon igazán fényesen sikerült eredmény, mely a tanulóknaál tapasztalható volt; ezen tény körülménye eléggé igazolja a tanító mûködését, a dicsekedni egyáltalán nem szorult, nem is kívánom azt ezáltal hangulyozni csupán azt óhajtom kifejezni terhes munkájának elismerésül, hogy szolgáljon ezen eredmény büszkésen a jövõre s részese legyen egy szûk valamint az iskolaszékkel több ily lelki örömben.

Nem hagyhatom megemlíteni nélkül, hogy a tanulók között több értékes tárgy osztott ki Hunyady Dá-miélõ szûl, Repeckay Constantin 6 nagysága által, szorgalmuk elismerésül, kiknek is ezen és már a multban is többször tapasztalt áldozatkészegét megköszönni az iskolaszék megbízásából nekem jutott a szerencse. Miért is tartas lehet õk sokáig s adjon több ily áldozat kész-bíratón a népnevelésnek.

Füpp Gyula körjegyzõ.

Az Énkentes tûz-õr egyesületi Közközben. A b-gyarmat-Énkentes tûz-õr egyesület a közeli városok és nagyobb községekhez intézett, ama felhívás, hogy vagonok, sõt sok esetben több megemeltetése tûz-õr egységeket alakítsanak, viszonylagos talált Köhõ mezei-árasában. A község derék elöljárósága támogatva a képviselõtestület által, alakította a tûz-õr egyesületi testületet s a végül felkérte a b-gyarmati onk tûz-õr egyesületi pincészetekéig, hogy ezen községben egyesületi megalkakítsa vett a május hó 15-én megtartandó képviselõtestületi közgyûlésen magát képviseltem. Ezen felhívás folytán If. Schults Lajos parancsnok, Reinhardt Rezsõ pincésztárnok és If. Hummer Ferencszá-vattus mint a b-gyarmati tûz-õr egyesületi küldöttsége, h. hó 15-én Köhõbe utazott, hol is Lorcz Rezsõ uradalmi fõrõdés-ni-vezen látott vendégül voltak.

A délután 3 órakor megtartott képviselõ testületi közgyûlésen If. Schults Lajos részletesen s igen bõveleg megmagyarázta a tûz-õr egységeket hozzászoru voltait, mire a képviselõ testület ily egységeket Köhõben alakítsanak elhatározta, és fogott jó példával járt el, akkor, midõn jelenlevõ képviselõk nagy része (a fentebb nemz. dok.) s az elõjáróság tagjai a fogadalmat aláírták, s azon felül a kisvárosi falaknál szételt erejét felajánlani a egyesület, amennyiben buzgóbban nyomban alájegyzették magukat.

Hamarosan egy h. s alapot is teremtetek, a melyben a köhõi vár parancsnok részben megtartott tiszte. eredmény 7 fét 22 k az egyesület szervezésére lett átadva.

Kiértet az ily egységek?

H i r e k.

T. Olvasóinknak a legbizalmasabb pûnkösdi ünnepet kívánjuk.

Meghív. Fõpálya örökös mûködésébe az a bízásból van engedem a vármegye törvényhatósági bizottság igen tisztelt tag-jait B-Gyarmaton szûküzésben f. évi június hó 3-ik napján d. e 10 órakor tartandó rendkívüli közgyûlésre tiszteltelt meghívni. Közzéni tárgya: Az országgyûlés egybehirdet legfőbb-meghatározás kiáltás kibérletés a annak alkalmazásához szûkeglet intézkedések elrendelése. Kelt B-Gyarmaton, 1897. évi május hó 23-án. Seltorcszky János alispán.

Külföldi hírek. Madách László belügyminis-teri fogalmazót, Madách Károly kiterjedt alispánunk egyik derék fét, öfölsége minis-teri titkári címmele szorggal tisztelte meg.

Bende Imre, bisercezbányai püspök beigtatása Bisercezbányán nagy fény és pompával ment végbe. Negyedik az ünnepélyes Török Zoltán országgyûlési képviselõ képviselte.

Személyi hírek. Keményi Károly városbíránk az iparkiallítás alkalmából, a hogy egyeztetem a Lomonca városi közigazgatási viszonyokat helyszínen a. pulmányosbassa, mai napon Lomonca utantit, ugyan-csak a kiáltás végett oda ráadattak még Kommerell Gyula ipartestületi elnök, Salmeery Nándor, Fabry János, Debreceny Márton, Henkó József, Makky Sándor polgármesterek s néhányan a segédök közt.

Választási mozgalmak. A szûk körülményben kormányparti jelölttel fellépett Plachy Tamás nyit le-

tesítõ fabid, melyen át s a két kapu az alsó várba jutunk.

E vár második kapuja felett egy kőbe vésett ezimer mellett az 1590. évszám és H. K. betűk láthatók.

Az alsó várban áll egy 1793-ban épült s még tétõ alatt levõ, de már használaton kívül helyezett magtár, s néhány kivehető szoba falai. A felsõ vár épébb mint az alsó itt is az egyes szobák, lavorterem, bolt-ívek, a lejáró a földalatti helyiségekbe de leginkább a nõhõl még most is festett falu kápolná-jól kivehető. Lejáró a várból már égett a tûz s felette Marci barátunk mértõr kezei között forrt a bõgrács becses tartalma, majd a poharak csengõ bõrgõ hangja ve-gyült a szûgõ hegyi patak morajába.

A jó évtárgyilag elköltött esztendő után a társaság egyrésze s a nõvendékek az éjt átalvándók bevo-nultak Szauer Soma urad. bérleõ ur lakására, míg az edzetebb a ropogó tûz mellett dokelevészet vízhang-ban gyönyörködött, majd János tréfás megjegyzéseit, Sándor elfáradtát a vasparipa jövõ szárazbéli villany-szerû gyorsaságáról, majd meg a baglyok buzugását a váromokról mind akár csak a capitoliumi ludakét hallgattuk.

Csak hamar beköszönt a regg is s vele a vár ál-talanos bevétele pardon megtekinde, utána néhány ének következtet becsúszni, mire az egész társaság

bûskekell, hogy e Toppét el kell bagyozni, útra-kelt.

Mindenki a látottak benyomása alatt nyugott, azért valánk egész Csallig oly szótalanul. Csalliban Ló-riocsek esepere házat ki nem kerülhetve ismét szives vendéglátásban részesültünk, végre néhány petyegedõ-mulva s szelvényi pincék felett költöttünk el csõtör-tõki ebédnek.

Hogy a Csallig-ufjfalusi völgygyel is megismerkedjünk Házascényre állt vonatunk, hol a Sipler fõrök ven-dégzserõd házat a házi gazda szives meghívása után kikerültünk teljes lehetetlen volt.

A kirándulás tanúsága: hogy felvillanyozódott szellemünk, felrészlett testünk, ismereteinket gyarapítottuk, látra egyeztetemnd oly vidéket, mely ritkítja pár-ját, végre ha falusi fuvarost fogadaz, úgy két órával elõbbre mond az indulási idõt, mert különben a görö-rõl két órával lekenél.

A kirándulókban részt vettek: Tomcsók Nándor b-gyarmati polg. isk. igazgató, Jaulusz Ferencz, Szoboszlay Mór, Körér János, Kigyósi Ignát, Dobrecenyi Márton, Druga József polg. isk., Zelenka János, Habor Sándor s a sorok írója Államiak, Vilim József kath. isk. tanító és Darrai Armin könyvkeresked. és 10 polgári iskolai tanuló.

A vár történeti adatait a jövõ számban fogjuk kö-zölni. Wagner István.

veletlenséget a kertület válságát, melyben hivatalos megrogant egészségi állapotára jelenti, hogy a jelölésről vissza lép. A székelyi kertületben *Hauszky László* kir. tanácsos ur lép fel kormányparti programmal. — *Mr. Hosner Klein* most Szécsényben tartózkodik dr. Palesky Ágost ár kastélyában, hol pártbírei nagy számmal látogatják.

Rendőri hír és jutalom A sipeki erdőből Balás József ár tulajdonát képező 27 db. sertést ismeretlen tettesek máj. hó 22 én győzeles nappal elhajították. A tulajdonos a nyomára vesztőnek 50 frt jutalmat tűzött ki, melyet azonnal kifizet B-Gyarmaton.

Gyászír. Russzók Antal szécsényi birtokos urat és nejét, szül. Kék Gizella urölgyet megrendítő sulyos csapás érte május hó 26 ikán. E napon d. e. 10 órakor hunyt el élte tavaszában kedves és szép leányok L. e. n. k. e. Ezen gyászjelentés lapunk tisztelt kiadóját Kék László urat és nejét is mélyen megrendíté, mert ők az elhunytban bön szeretett unokájukat vesztik el. A gyászír általános részvételt keltett körünkben a szülők és nevezetűk mély fájdalomát. A leguagyobb szülői gonddal apolt, győzedelmével és szeretettel nem volt, alig 16 éves szép leány lassú és a liliombullás bös hasznos hervedását az orvosi tudomány nem volt képes meggyógyítani. Temetése máj. hó 27 én d. u. 4 órakor a legnagyobb részvét mellett ment végbe Szécsényben. Az anyalok serege lebegjen a drága halott hamvai felett!

Hontvármegye alispánja a közbiztonságban álló Pongrácz Lajos ur, hivatalos elfoglaltsága és hajlottabb kora dacára a társadalmi életnek is szentelt időt és fáradságot. Így a tűzkárosultak javára az ő kezdeményezése folytán tegnap (máj. 28-án) Ipolyágon nagy szabvány bált rendeztek. Legközelebb a megyebiztonságát, javították ki, nem pótlód, hanem a dologi kiadásokra előirányzott összegből. A menzert és illetve a tereni kifestésre azonban úgy látszik nincs aprópenz. Pongrácz alispán urnak tehát az a jó ötlete támadt, hogy a menzert 72 táblázatra (cassettára) osztassék, s ezen táblázatokba a megye családainak címersei befestessenek. Az olyan család, ki címerét az utókor számára megörökíteni kívánja 25 frtot tartozand be kellődni az alispáni hivatalhoz. 72 ezer 25 frtot, vagyis 1800 frtot győnyörűen kifizetik Hontvármegye tanács közösi nagy termét. Eddig a Bolgár, gr. Chorinszky, br Majthényi, br Nyáry, Pongrácz, és Rónay családok jelentkeztek.

Filoxera gyérítés. A filoxera pusztításai mindinkább nagyobb mérvet öltenek. Megyénk dusan terjedő szőlőit sem kímélte meg ezen vész, s alig van szőlő vidékünk, hol a pusztítás káros nyomait kisebb és nagyobb mértékben lehetne észlelni. Sajgó kebellet tapasztalja minden szőlő gazda, hogy bőszen évek fáradsága, befektetett tőkéje, mint csak ezen átkos rovar martalékává. Nem csoda tehát, hogy ezen pusztítás ellen az emberi ész és elme minden irányban keresi és kutatja a védekezést. A múlt vasárnap (máj. 22 én) szemtanúi voltunk egy ilyen védekezési rendszer előterjesztésének. Sipkén, Balás Antal, a szécsényvidéki gazdasági egylet győzbűgő derék elnökének kiűződen nyitott 12 holdat terő szőlőiben, melyekben a szakelőadó szerint már 6 éve pusztít a filoxera, de a mely pusztítás csak most öltött károsan látható jellegű. — Ezen szőlőkben mutatottát be az ugynevezett filoxera gyérítési rendszer, tekintélyes számu gazdaságosság előtt, Lehoczky Dező, miniszteri biztos által, a kit a szécsényvidéki gazdasági egylet, illetve elnökének kérvényére küldött ki a om. földmívelési miniszteru. A gyérítési rendszer a szőlőtőkék gyökereinek szénkéngézéséből áll. Ugyan a bigított szénkéngé, mely egy alkalmasan kezelhető gép által a gyökerek mellé be szivattyúztató, a filoxerát részben kipusztítja és által

matlaná teszi, úgy hogy a filoxera által ellopott szőlőlök, termőképessége fenntartható s a szőlőtőkék nem pusztulnak el. Főfeltevése ezen eljárásnak a trágyázás legelőszertűben superfosfáttal. Egy hold terület szénkéngézésre és superfosfáttal való javításra körülbelül 40 frt költséget von maga után. Ezen kísérlet illőve ándorgyűléseiről ezen közleményünkben csak röviden emlékezzünk meg, mivel az ezen gyűlésről felvett jegyzőkönyv lapunkban, mint a szécsényi gazdasági egylet quasi hivatalos közlönyében, egész terjedelmében közölteti fog, s amelyre itt is felhívjuk érdeklődő gazda közönségünk figyelmét. A Lehoczky Dező ár által tartott szakszerű, tudományos előadás és a gyérítési rendszer gyakorlati bemutatása után az ott megjelentek, kik közül felmentjük: Br. Rozner Ervint mint a szécsényi kertület egyik kormányparti jelöltjét, Balás Villibaldot Balás Józsefet, Pinter Sándort, Terestvánczky Istvánt, Révay Sándort, (az egylet burgói titkárat) Szegvárt Pált Pokorny Pált, Vauc ó Bélát, Horváczy Bélát, Hoffmann Ignácot, Dubraviczky Ádámot, és a lapok szerkesztőjét, szívesen látott vendégei voltak Balás Antal urnak kiknek szeretett néje föltűnő mértékben vendégszeretettel részvett a jelenlévőket. A jó sipeki bor mellett, melyet kár volna a filoxerának elpusztítani, br Rozner Ervint szép toasztban ültette Balás Antal urat, mint a szécsényi gazdasági egylet törvényes és farsadhatatlan elnökét s mint a munka és baladás kiváló tényezőjét majd Horváth Danó a miniszteri kiküldött, Lehoczky Dező ár ültetett poharat, mint aki az emberi munka ellen szövetkezett csapások (filoxera) ellenhatásért a tudomány fegyvereivel küzd és küldeni tanít.

A majálisok egyesítése. Az állami elemi iskola kis növendékeinek ez évi nyári mulatsága f. hó 24-ől a kedvezőtlen időjárás miatt június 8-ára lón elhalasztva. Ez alkalomból kifejezték azok azon többletdalról hangzott óhaját, hogy a helybeli különböző elemi iskolák tanítványait talán igen helyesen csatlakoztassák akkor, ha az eddig külön megtartani szokott majálisokat egyesítendő körbe rendezés mellett. Ennek úgy érkező, mint anyagi előnyei elvitathatlannak, mert ilyenkor a gyermekek közti válságszálak is mindinkább leomlanak, a majálisok sikere pedig aránylag kevesebb költséggel az eddigiekénél sokkal inkább biztosítható. Erdemes lesz tehát erről az illetőknek komolyan gondolkodni s talán már asziden legalább a nemzeti és állami elemi iskola majálisának együttes megtartásával a kísérletet megtenni.

Színészet Kévesy Albert miskolci színigazgató 36 (16 nő, 20 férfi) tagból álló színtársulata B-Gyarmatra jött s itt előadásait tegnap Dellingernek „Don César” című dallamosoperettjével kezdte meg. A társulat a legújabb és legválogatottabb darabok előadását vette fel műsorába, s csak néhány hétig, mint értesülünk, csakis jún. hó 25-ig marad körünkben, miért is előnyös és csak 12 színműre szülő bérletet ajánljuk azinpartól közönségünk pártfogásába.

Válasz érkezett Siklák I. szklabonyai körjegyző tanügyi ciklákra, melyben Kötelen István szklabonyai tanító iskoláját lapunkban szelőkötötte. Kötelen azt mondja, hogy a múlt évben azért nem látogathatta az iskolát, mivel beteg volt, s betegsége miatt képtelen volt a maga kötelessége segédtanítót fogadni. Hogy menyire hibátlanok kell annak lenni, aki valakire rosszakasztól valami rosszat írni akar, kitűnik Kötelen kántorantitú védekezéséből. Ugyanis beismeri azt, hogy egyszer nehezek voltak szempillái, vagyis hogy baragott, de hát azért csak bízamot aludni a maga rendező ágyába; ellenben — ugymond — Siklák körjegyző ily baragott helyzetben nem az ágyban, de az utca sáncában találta magát. Minderék nem épen épületes dolgok, s kívánatos volna, ha egy a körjegyző mint a tanító szebb példákkal járnának elől.

A helybeli róm. katb. iskolaszék múlt vasárnap ft. Hottorvánczky Károly egyházi és dr. Malicher Ferencz világi iskolafőnöke alatt a tagok részvétele mellett ülést tartott, melyben az évszázad vizsgák napján június 23-ika (kicsit késő!) ténylet ki, továbbá tekintettel arra, hogy a iskola épület telőzete újítandó s egyh. terhek érzékenyen érintik ezen gazdasági misztó is teljeitő nemzeti iskolát, bizottság küldetett ki, mely ő Eminenciája a herceggimás, továbbá az új assior gróf heggyúrba fog segélyeztetési folyamodni.

Közbiztonsági állapotaink eddigi jó hírnevét veszélyeztetik azon esetek, melyekről a hét folyamán voltunk értesítet, t. i. hogy a Kiba és B-Gyarmat közti úton szerdán este egy bérkocsi bakjáról a Herczföld László kofferjét levágták, Koba Adóft pedig ugyanott állítólag megölték.

Malázorás. Pozsotócsy Jánosné szül. Malczner Franciska asszony Jobbágyiban bőszen szenvedése után máj. hó 27 én a reggeli órákban jobblétre szegedett. Béke poraiak! — Illi Aquilla kir. járásbírák József nevű kis fiacskája máj. hó 26-án a fogászi grócsók áldozata lett. A kedves gyermek, kiknek elhunyt mély fájdalom okozott szülőknek, máj. hó 27-én temetett el. Vigasztalja a megamosorodott jó szülők mély bánatát azon nagy részvét, mely irányokban mindenfelől nyilvánult!

A b-gyarmati tornaegylet küldöttsége múlt szerdán tartott ülésében befektette az előkészítő összes teendőket, úgy hogy az alakuló közgyűlés jövő vasárnap, június 6-án már meg fog tartatni. Az aláírási levek, melyeknek pedig egy része még be nem küldött, már is hatvanon felül jelentkeztek tagokul, a társadalom s az ifjabb generáció színe java, s ha tekintetbe vesszük, hogy az általános tornaszáz, mint főcélja kiűl, a vívás, céllovást, korcsolyázást s a velocipedjárást is programm köré vette fel az egylet, valóban előre is csak gratulálhatunk a nemzeti és egyéni jólét, érő alapjának gyarapítására célzó ezen intézetnek városunkban meghonosítására. A honvédszaktikar nagyrésze szintén beiratkozott az egylet tagjai, a hisztik, hogy azok száma folyvást növekedni fog. Megalakulás után közzé fogjuk úgy az alapszabályokat, mint a tagok névjegyzékét.

Rövidhírek. Lovoncon a máj. hó 29. 30. és 31-ki országos iparügyi kiállítás alkalmával „Emlék Lapok” fogtak megjelenni. Hoffman Jakab lőrczi nagybirtokos a felső Nógrád megyei közm. egylet alapító tagjai közé lépett 50 frttal. Gulaán máj. hó 17-én ment végbe ft. Valerics János c. kanonok 50 évi áldozatának ja bileuma sok megfizetett orvátó mellett. Török Zoltán Lovoncz kerületi képviselő beszámoló és búcsú beszéde nagy hatást keltett a mindenfelől nagy számban összejött választó közönségben. Török e napon egyszer mind képviselőjelöltül is felkértet. A szegyi fűrdőre vonatkozó terveket Manóssy Alajos építészünk már elkészítette, s remélhető, hogy azokat gr. Zichy Ferencz kognes seniorunk méltatja, és jóváhagyja fogja. — Sajgó óper, B. Rády János ragyokzsi birtokos Vécser, Dező ellen, lapunkban küldött nyilatkozatáért szájpotr indított.

50.000 frtra frt a Kincsem-sorozatát fingeremény, melynek meg szokottá tette nyüzemére van, s az által rendkívül kedvező nyüzemény-küldetést nyújt, miért is nem malasztalkozni t. olvasóink becses figyelmét s sorjátokra különben felkelti.

Mindazoknak kik megboldogult nem temetése alkalmából megjelenésükkel kifejezték részvételét által mély gyászban részt vettek, fogadják becses figyelmükért hála köszönetet.

B-Gyarmaton 1887. május 25-én.

Janis Endre, kir. adótárnok.

Horváth Danó,
felelős szerkesztő.

Bérleti hirdetmény.

Balassa-Gyarmat város tulajdonát képező **közbiztonsági** 1887. évi június hó 14-én d. e. 10 órakor a városi tanácssteremben tartandó nyilvános árverés után 1887. évi július 1-én kezdődő 6 egymást követő évre a legtöbbet ígérő vállalkozónak haszonbörbő adatni fog.

Kiküldési ár 300 frt mely összegnek 10%-ja az árverés megkezdése előtt árverési szándékozók által bántépénzül leteendő, s az a szerződés megkötése napján a megfelelő egy negyedévre kicsi bérösszeg erejéig kösszpénzben kiegészítendő.

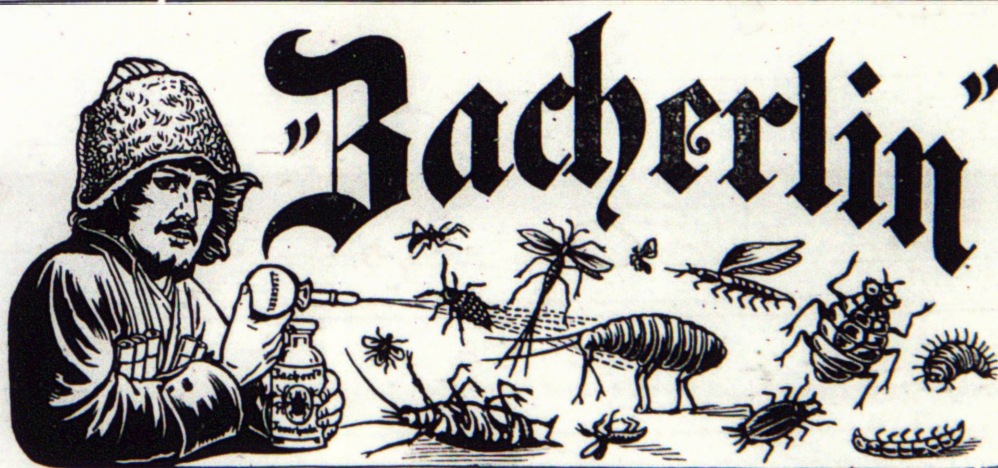
Bérlet jogosultva lesz a közbiztonsági híd levágtat minden egyes szarvasmarha után 1 frtot, bornyú után 20 krt, juh, bárány után 10 krt, saját javára bevezetni.

A többi feltételek alólított hivatalos helyiségeiben hivatalos órák alatt bármikor megtekinthetők.

Az árverezés megkezdése előtt netán benyújtandó, a megfelelő bántépénzrel ellátott zárt ajánlatok (offert) szintén figyelembe vétetni fognak.

B-Gyarmat, 1887. május 29.

Reményi Károly,
a. h. vörösbőr.



a legkitűnőbb szer minden rovar ellen!

Es az új, kitűnő specialitás bűnűlő erővel és gyorsasággal kiűli a fergeket a lakásokból, konyhából és szőlőkől, valamint a hási állatokról, az istállókól, üvegházi és kerti növényekről. Az igazi csakis névaldárssal és védelmi jeggyel ellátott eredeti üvegházban kapható. A mit pusztán papirosacsokban mérnek ki, az sohasem igazi „Zacherl-Specialitás”!

ZACHERL J., Bécs, I. Goldschmiedgasse Nr. 2.

Raktárak:

B-Gyarmat: Havas Gyula gyógyszerár, Felsenburg Tivadar, Feleli Henrik és Benkó József kerakodók. Füléken Dely Zeigmond gyógyszerár. Lovoncz: Saláry Lajos, Kirner József, Smid J. V. és fia, Pokorny Lajos és Hoffmann R. Salgó-Tarján Groszberger Miksa, Szécsényben Deutscher Nándor és Schlesinger Salamon, Ipolyágon Dombó Károly, Léván Gebr. Kera és Solemann gyógyszerár.

